

ห้ามการทำอุตริกรรมในศาสนา

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮ์ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อุศนา พ่วงศิริ

ตรวจทานโดย : อัสนัน นียมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัต-ดุรีอฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุ
ลกอฮฺ

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ النهي عن البدع ﴾

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: حسنى فوانجسيري

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2012 - 1433

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

เรื่องที่ 139

ห้ามการทำอุตริกรรมในศาสนา

มวลดการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์อัลลอฮฺพระผู้
อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ขอความสุขความจำเริญและความ
สันติจงประสบแด่ท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม
ตลอดจนวงศ์วานและมิตรสหายของท่าน ฉันขอปฏิญาณว่าไม่
มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคี
ใดๆ สำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่า มุหัมมัดเป็นบ่าว
และศาสนทูตของพระองค์

อัลลอฮฺ ตะอาลา ตรัสว่า

﴿ الْمَصِّ ۝ كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُن فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ
وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ أَتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن
دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝ ﴾ [الأعراف: ۳-۱]

ความว่า "อะลิฟ ลาม มีม ศอด มีคัมภีร์ฉบับหนึ่งซึ่งถูกประทานลงมาแก่เจ้า ดังนั้นจงอย่าให้ความอึดอัดเนื่องจากคัมภีร์นั้นมีอยู่ในห้วงอกของเจ้า ทั้งนี้เพื่อเจ้าจะได้ใช้คัมภีร์นั้นตักเตือน(ผู้คน) และเพื่อเป็นข้อเตือนใจแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่พวกเจ้าจากพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด และอย่าปฏิบัติตามบรรดาผู้คุ่มครองใดๆ อื่นจากพระองค์ ส่วนน้อยจากพวกเจ้าเท่านั้นแหละที่จะรำลึก" (อัล อะอฺรอฟ 1-3)

และตรัสอีกว่า

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ ﴾ [الشورى: ٢١]

ความว่า "หรือว่าพวกเขามีภาคีต่างๆที่ได้กำหนดศาสนาแก่พวกเขา ซึ่งอัลลอฮฺมิได้ทรงอนุมัติ" (อัลซุรฮฺ 21)

มีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าววว่า

«مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ» [البخاري برقم ٢٦٩٧،

ومسلم برقم 1٧١٨]

ความว่า "ผู้ใดอุตริทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่ได้อยู่ในแนวทางของเรา
สิ่งนั้นย่อมถูกปฏิเสธ" (อัลบุคอรีเย หน้า 514 หะดีษเลขที่ 2697
และมุสลิม หน้า 714 หะดีษเลขที่ 1718)

อุตริกรรม (บิดอะฮฺ) นั่นคือทุกๆ สิ่งที่ถูกอุปโลกนขึ้นมา
ในศาสนาโดยไม่มีหลักฐานรองรับ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ
วะสัลลัม กล่าววว่า

«وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا ، وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي
التَّارِ» [سنن النسائي ص ١٨٦ برقم ١٥٧٨]

ความว่า "และสิ่งที่ชั่วช้าที่สุดคือสิ่งที่อุปโลกนขึ้นมาในศาสนา
และทุกๆ สิ่งที่ถูกอุปโลกนขึ้นมา นั่นถือเป็นอุตริกรรมทั้งสิ้น และ
ทุกๆ สิ่งที่เป็นอุตริกรรมถือเป็นความหลงผิด และแน่นอนทุกๆ
ความหลงผิดย่อมได้รับโทษในนรก" (สุันอันนะสาอียี หน้า
186 หะดีษเลขที่ 1578)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอีก
ว่า

«مَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ زُرٌّ» [مسلم برقم ١٧١٨]

ความว่า “ผู้ใดปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่ใช่แนวทางของเรา
แน่นอนว่าสิ่งนั้นย่อมถูกปฏิเสธ” (มุสลิม หน้า 714 หะดีษเลขที่
1718)

อิบนุ เราะวะฎั๊บ ได้อธิบายหะดีษข้างต้นว่า: “มันคือ
รากฐานที่สำคัญของอิสลาม เปรียบเสมือนเกณฑ์วัดการงาน
ต่างๆจากภายนอก เช่นเดียวกับที่มีหะดีษว่า ความว่า: "แท้จริง
การงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา" เป็นเกณฑ์วัดการงานจาก
ภายใน ทุกๆ การงานที่ผู้ปฏิบัติมิได้กระทำเพื่อพระองค์อัลลอฮ์
ตะอาลา เขาผู้นั้นก็จะไม่ได้รับผลบุญตอบแทนใดๆ และเช่นกัน
ทุกๆ การกระทำที่ไม่ได้มีคำสั่งใช้จากอัลลอฮ์และเราะฮ์ลุลของ
พระองค์ การกระทำของเขานั้นก็จะถูกปฏิเสธ ดังนั้น ทุกๆสิ่ง
ที่อุปโลกน์ขึ้นมาในงานของศาสนาโดยไม่ได้รับการอนุมัติ
จากอัลลอฮ์และเราะฮ์ลุล สิ่งนั้นก็ถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา
โดยสิ้นเชิง" (ญามิอุลอุลุม วัลหิกัม 1/176)

อิบนุ เราะฎิรุ กล่าววว่า "หะดีษบทนี้นับว่าเป็นรากฐาน
และกฎเกณฑ์ข้อหนึ่งของอิสลาม หมายความว่า ถ้าผู้ใดที่อุตริ
ทำสิ่งใดเกี่ยวกับงานของศาสนาโดยไม่มีหลักฐานที่ถูกต้องมา

ยืนยัน ก็จงอย่าได้มีใครใส่ใจในสิ่งนั้น" (พัตหุลบารีย์ 5/302-303)

อันนะวะรียู กล่าวว่่า "สมควรเป็นอย่างยั้งที่ท่องจำและใช้หะดีษข้างต้นเป็นหลักฐานในการต่อต้านสิ่งที่ไม่ถูกต้องทั้งหลาย" (พัตหุลบารีย์ 5/302-303)

อับฎุรกีฎ กล่าวว่่า "หะดีษข้างต้นนี้อาจเรียกได้ว่่าเป็นครึ่งหนึ่งของหลักฐานทั้งหมดในบทบัญญัติอิสลาม" (พัตหุลบารีย์ 5/302-303)

อิบนุลก็อยิม กล่าวว่่า "หากหัวใจหมกมุ่นอยู่กับการทำอุตริกรรม มันจะหันเหออกจากแบบฉบับของท่านเราะสุล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสลัลัม" (อิฆอษะตุลละฮุฟาน 1/213)

มีรายงานจากท่านญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสลัลัม ได้กล่าวคุณะฮ์ในวันศุกร์ว่่า

«فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ» [مسلم برقم 867]

ความว่า "แท้จริงคำพูดที่ประเสริฐที่สุดคือคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ส่วนแนวทางที่ประเสริฐที่สุดก็คือแนวทางของมุหัมมัด คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม การงานที่ชั่วช้าที่สุดคือสิ่งที่อุปโลกนขึ้นใหม่ และทุกอุตริกรรมนั้นคือความหลงผิด" (มุสลิม หน้า 335 หะดีษเลขที่ 867)

เชค अबดุลอะซีซ บิน บาซ กล่าวว่า: "ได้มีหลักฐานที่ชัดเจนจากเศาะหาบะฮ์ของท่านเราะซูล คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาสะลัฟทั้งหลาย ว่าพวกเขาเหล่านั้นได้เตือนให้ระวังและออกห่างจากการทำบิดอะฮ์ เพราะเป็นการอุปโลกนอุตริสิ่งใหม่ขึ้นมาในศาสนาโดยไม่ได้รับการอนุมัติจากพระองค์ อัลลอฮ์ และเป็นพฤติกรรมที่เหมือนกับพวกยะฮูดี้และนัศรอનીซึ่งพวกเขาเหล่านั้นได้เพิ่มและอุตริสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาในศาสนาของพวกเขาโดยไม่ได้รับการอนุมัติ และการทำอุตริกรรมเหล่านั้นนั้น ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่ออิสลามอย่างใหญ่หลวง เพราะเท่ากับเป็นการกล่าวหาว่าอิสลามยังไม่สมบูรณ์ ยังมีบางสิ่งบางอย่างขาดตกบกพร่อง และขัดกับสิ่งที่พระองค์ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾ [المائدة: 3]

ความว่า "วันนี้ข้าได้ให้สมบูรณ์แก่พวกเจ้าแล้วซึ่งศาสนาของพวกเจ้า และข้าได้ให้ครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้วซึ่งความกรุณาเมตตาของข้า และข้าได้เลือกอิสลามให้เป็นศาสนาของพวกเจ้าแล้ว" (อัล มาอิเดฮฺ 3)

และยังเป็นการฝ่าฝืนอย่างชัดเจนต่อหะดีษของท่านเราะซูลหลายต่อหลายบท ที่เตือนสำทับให้พึงระวังและห้ามการทำอุตริกรรม" (อัตตะหฺซึรฺ มินัลบิเดฮฺ หน้า 11)

ครั้งหนึ่งท่านอิบนุมัศอูด เราะอะฎียัลลอฮฺอันฮฺ เดินผ่านคนกลุ่มหนึ่งซึ่งนั่งรอเวลาละหมาดในมัสยิด โดยพวกเขา นั่งเป็นกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่ม แต่ละคนถือก้อนกรวดไว้ในมือ แล้วมีคนหนึ่งคอยกล่าวแก่พวกเขาว่า: "พวกท่านจงกล่าวตัสบีหฺหนึ่งร้อยครั้ง" แล้วพวกเขาก็พากันกล่าวตัสบีหฺ "ตักบีรฺหนึ่งร้อยครั้ง" แล้วพวกเขาก็พากันกล่าวตักบีรฺ "ตะฮฺลิลฺหนึ่งร้อยครั้ง" แล้วพวกเขาก็ต่างกล่าวตะฮฺลิล

ท่านอิบนุหมัมมุดจึงกล่าวแก่พวกเขาว่า "พวกท่านจงนับบาปความผิดของพวกท่านเถิด ฉันขอรับรองว่าความดีของพวกท่านจะไม่หายไปไหน พวกท่านนี้ช่างน่าอัปยศเสียนี้กระไร ใช้ประชาชาติของมุหัมมัด คือลัลลอลอสูอะลัยฮิวะสลัลัม พวกท่านก็เห็นว่าบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านนบียังมีชีวิตอยู่มากมายหลายท่าน ท่านนบีเองก็เพิ่งจากไปได้ไม่นาน เสื้อผ้าอาภรณ์ของท่านก็ยังมีอยู่ เครื่องถ้วยชามของท่านก็ยังมีอยู่! ฉันขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์ของพระองค์ พวกท่านกำลังดำเนินอยู่ในแนวทางที่ดีกว่าแนวทางของมุหัมมัดอย่างนั้นหรือ? หรือพวกท่านเป็นผู้เปิดประตูแห่งความหลงผิดกันแน่?" พวกเขาก็ก้าวแก่ท่านอิบนุหมัมมุดว่า: ใ้ท่านอนุอัปติรุเราะหฺมาน พวกเราไม่ได้แสวงหาสิ่งอื่นใดนอกจากความดีงาม ท่านก็ตอบว่า: "ผู้แสวงหาความดีงามก็มากน้อยแล้วที่ไม่ได้พบเจอกับสิ่งที่ต้องการ" (มุอฺญัษ อัจญฺาะอะบะรอนีย์ อัลกะบีรฺ 9/127 เลขที่ 8636)

นักวิชาการได้กล่าวว่า ทุกๆ การงานที่มุสลิมกระทำเพื่อหวังจะใกล้ชิดเข้าหาพระองค์อัลลอฮฺนั้น จำเป็นจะต้องมีเงื่อนไขสองประการ ดังนี้

เงื่อนไขข้อที่หนึ่ง ต้องมีอิคลาศ (ความบริสุทธิ์ใจ) ต่อ

พระองค์อัลลอฮ์

มีรายงานจากท่านอุมัร บิน อัล-กhattab เราะวะฎียัลลอฮ์ อับดุลฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالتَّيَاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ» [البخاري برقم ١، ومسلم برقم ١٩٠٧]

ความว่า "แท้จริงทุกๆ การงานนั้นขึ้นอยู่กับเจตนา และทุกๆ คนนั้นจะได้รับการตอบแทนตามเจตนาของเขา ดังนั้นผู้ใดที่การอพยพของเขามีเจตนาเพื่อการแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์และเราะฮ์มะฮ์มูลของพระองค์ การอพยพของเขานั้นก็จะกลับไปสู่อัลลอฮ์และเราะฮ์มะฮ์มูล และผู้ใดที่การอพยพของเขามีเจตนาเพื่อผลประโยชน์ทางโลกที่เขาจะได้รับ หรือเพื่อหญิงนางหนึ่งที่เขาหวังจะแต่งงานด้วย การอพยพของเขาก็จะกลับไปสู่อะสิ่งที่เขาได้อพยพไป" (อัลบุคอรียุ หน้า 21 หะดีษเลขที่ 1 และมุสลิม หน้า 792 หะดีษเลขที่ 1907)

เงื่อนไขที่สอง ต้องปฏิบัติตามแบบฉบับของท่าน
เราะฮ์ลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งการปฏิบัติตาม
แบบฉบับของท่านนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตาม
บทบัญญัติศาสนาในหกด้าน ดังต่อไปนี้

1. **สาเหตุ:** กล่าวคือการทำอิบาดะฮ์เพื่อสาเหตุหนึ่ง
สาเหตุใดที่ไม่ได้มีบัญญัติไว้ในศาสนา ซึ่งการกระทำดังกล่าว
(ถึงแม้คนๆ นั้นจะคิดว่าเขาทำอิบาดะฮ์เพื่ออัลลอฮ์) ก็จะไม่ถูก
ตอบรับ

ตัวอย่างเช่น ชายคนหนึ่งละหมาดกียามุลลัยลฺในคืนที่
ยี่สิบเจ็ดของเดือนเราะญับ โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นคืนอิสรอ์
เมียะอูรอจญ์ ทั้งนี้ การละหมาดตะฮ์ญูดนั้นเป็นอิบาดะฮ์และ
เป็นที่ส่งเสริม แต่เมื่อไปอิงกับเหตุผลดังกล่าวก็ถือเป็นบิดอะฮ์
เพราะเขาทำอิบาดะฮ์นี้โดยอ้างอิงสิ่งที่ไม่ใช่หลักฐานรับรอง
ประเด็นนี้เป็นเรื่องสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่าผู้คนมากมายกระทำ
บิดอะฮ์โดยคิดว่าสิ่งที่เขานั้นเป็นสุนนะฮ์ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วหา
ใช่สุนนะฮ์ไม่

อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การจัดงานเมาลิด ก็ถือเป็นบิดอะฮฺอีกเช่นกัน เพราะการกระทำดังกล่าวไม่มีหลักฐานรับรองตามบทบัญญัติ และท่านนบีรวมถึงบรรดาเศาะหาบะฮฺและบรรพชนยุคแรกก็ไม่เคยกระทำสิ่งนี้ แต่ผู้ที่อุตริริเริ่มขึ้นก็คือพวกรอฟีฎวะฮฺที่ปกครองอียิปต์ในสมัยศตวรรษที่สิบ

2. ประเภท: จำเป็นอย่างยิ่งที่การทำอิบาดะฮฺใดๆ จะต้องไม่มีการบิดเบือนต่อบทบัญญัติอิสลามในเรื่องประเภทหรือชนิดของการทำอิบาดะฮฺ และการกระทำที่ผิดประเภทก็จะไม่ถูกต้องครับ

ตัวอย่างเช่น ชายคนหนึ่งเชือดม้าเป็นอุฎฮียะฮฺ (กุรบาน) การทำอุฎฮียะฮฺของเขานั้นไม่ถูกต้องเพราะขัดแย้งกับบทบัญญัติศาสนาในส่วนของประเภท โดยการทำอุฎฮียะฮฺนั้นกระทำได้เฉพาะกับปศุสัตว์ประเภทอูฐ วัว และแพะหรือแกะเท่านั้น

3. จำนวน: กล่าวคือหากผู้ใดต้องการเพิ่มละหมาดฟัรฎูอีกเวลาหนึ่ง การกระทำของเขาถือเป็นบิดอะฮฺและจะไม่ถูกต้องครับ เพราะเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติศาสนาในเรื่องจำนวน

เช่นเดียวกันถ้าผู้ใดละหมาดซุฮฺรจำนวนห้าหรืออັต การละหมาดของเขานั้นใช้ไม่ได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง

4. **วิธีการ:** กล่าวคือถ้าชายคนหนึ่งอาบน้ำละหมาด โดยเริ่มด้วยการล้างเท้าทั้งสองข้าง หลังจากนั้นจึงเช็ดศีรษะ ล้างมือทั้งสองข้าง แล้วจึงล้างหน้า เช่นนี้การอาบน้ำละหมาดของเขาถือว่าใช้ไม่ได้ เพราะเขาปฏิบัติไม่ตรงตามรูปแบบที่ ศาสนาบัญญัติไว้

5. **ช่วงเวลา:** กล่าวคือถ้าชายคนหนึ่งเชือดสัตว์ทำ อุกุฮียะฮฺในวันแรกของเดือนซุลหิจญะฮฺ การเชือดสัตว์ของเขานั้นจะไม่ถูกตอบรับเพราะกระทำในช่วงเวลาที่ไม่ตรงกับที่ ศาสนากำหนด และบางคนเชือดแพะในเดือนเราะมะฎอนโดย ยึดถือว่าเป็นการทำความดีเพื่อใกล้ชิดอัลลอฮฺ นั่นก็ถือเป็น บิดอะฮฺเพราะไม่มีการเชือดใดที่ทำให้ได้ใกล้ชิดพระองค์ นอกจากการทำอุกุฮียะฮฺ ฮัจญ์ (การเชือดในพิธีหัจญ์หรือ อุมเราะฮฺ) และอะกีเกาะฮฺ ส่วนการเชือดในเดือนเราะมะฎอน โดยเชื่อว่าจะได้ผลบุญเสมอกับการเชือดในวันอีดอฎุฮฺยาก็เป็น บิดอะฮฺเช่นกัน ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการเชือดเพื่อรับประทานก็ ถือว่าเป็นสิ่งที่กระทำได้

6. **สถานที่:** เช่น ชายคนหนึ่งเอียะติกาฟในสถานที่อื่น ซึ่งไม่ใช่มัสยิด ก็ถือว่าใช้ไม่ได้ เพราะการเอียะติกาฟจำเป็นต้องกระทำในมัสยิดเท่านั้น และถ้าหญิงคนหนึ่งทำการเอียะติกาฟที่บ้านของนาง เช่นนี้ก็ไม่ต้องเช่นกัน เพราะปฏิบัติไม่ตรงกับรูปแบบของศาสนาในส่วนของสถานที่

และอีกหนึ่งตัวอย่าง ถ้าชายคนหนึ่งต้องการทำญะวาฟ (ในพิธีฮัจญ์) และเขาพบว่าสถานที่สำหรับการทำญะวาฟ หรือรอบๆ สถานที่นั้นเต็มแน่นไปด้วยผู้คน จึงเปลี่ยนสถานที่ทำญะวาฟไปที่ด้านหลังมัสยิด เช่นนี้ถือว่าไม่ต้อง เพราะสถานที่ญะวาฟคือบัยตุลลอฮ์เท่านั้น ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสแก่ท่านนบีอิบรอฮีมว่า

﴿ وَظَهَرَ بَيْتِي لِلظَّالِمِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعَ السُّجُودَ ﴿٦٦﴾ ﴾ [الحج : ٦٦]

ความว่า "และจงทำบ้านของข้าให้สะอาดสำหรับผู้มาเวียนรอบผู้ยื่นละหมาด ผู้รุกอุ และผู้สุญูด" (อัล-หัจญ์ 26)

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه
أجمعين.